

M'exalta el nou i m'enamora el vell

JOSEP LL. ROIG

POESIA

Manuel Forcano, *Com un persa*. Tàndem Edicions. València, 2001.

Trobem dues teories bàsiques sobre el progrés pel que respecta a l'art contemporani: que no n'existeix de possible o que s'avança ràpidament –gairebé al ritme de les noves tecnologies–. No crec que siga cert cap dels dos postulats: per una banda, es constata un estancament de l'art, de les noves possibilitats d'aquest i, per l'altra, hi ha una certa tendència a confondre el format amb el contingut –la informàtica, nous materials...

Tot això es palpa en la literatura actual i un dels casos més evidents és el de la poesia catalana, que patia una certa síndrome d'autoassetjament. I justament Manuel Forcano opta per una de les solucions més senzilles i efectives: mirar cap enfora per trobar-se reflectit en les semblances i en les diferències –no crec que calga ara citar tota la llarga llista d'autors que s'incorporen amb èxit a la literatura anglesa o francesa des de les més variades perifèries–. De la mateixa manera, Forcano s'encara cap als grecs, els llatins, els hebreus, no tan sols com a referents clàssics sinó també actuals i en estat de producció. I amb un coneixement de causa que ens estalvia

EL poeta Manuel Forcano ha publicat recentment 'Com un persa'

la sensació d'esnobisme.

Aquest pas per llocs i literatures que en alguns casos ens són llunyans i per una certa narrativa que es barreja tranquil·lament amb els tons més lírics –i que els redimeix, en els casos en què aquests són massa tous– dona tanta frescor i agilitat als poemes que se'm fa difícil no parlar de progrés.

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

Pel que respecta al llibre en concret, aquest s'estructura en una declaració de principis i dues parts: la declaració es correspon amb un poema –Poè-

tica– que aprofita com a excusa per cantar la bellesa: allò bell és allò que mereix ésser robat –escrit–, malgrat que aquesta escriptura provoqu Shore el record i amb ell el dolor de la pèrdua.

A la primera part s'endinsa decididament en aquest camp –la memòria– malgrat que “els records, / com un pas a nivell sense barrera, / són perillosos”. I és en aquest recordar on es mesclen les cultures i les referències: trobem els fars del cotxe a la vora del gran basar i el muetzì, a la vora d'Heròdot, prop de les bicicletes.

Per a aconseguir-ho, s'ajuda

de les anècdotes, la quotidianitat, les referències personalitzades: el record és l'instant petrificat, il·luminat un instant: “Que inútils només dos fars / per il·luminar la nit”. I justament paga la pena ressaltar el joc que manté amb el símbol de la llum, de la llum artificial que mai serà suficient per abastar tot el món: Així trobem els poemes *Carretera, Far, Fars i Girona*, on fins i tot el pas del temps, el tòpic del riu, ve matisat per aquesta llum: “Com el riu que s'allunya de la llum dels ponts: / tot se'ns va fent a poc a poc ahir”.

A la segona part, *Domus aurea*, continua amb els records, però en aquest cas les escenes són més concretes, de caràcter més bell, tot i que segueixen amb la patina que els proporciona la distància en el temps, les distorsions del record. D'aquesta part, pel que respecta a les imatges, a la seua capacitat d'enllaçar el passat i el present, destacaria justament el poema que li dona nom, un poema on la casa daurada de Neró és substituïda per la pròpia, il·luminada per una bombeta superada només, evidentment, per l'ésser estimat.

IMATGES ORIGINALS

Pel que respecta a la imatgeria, voldria destacar l'esforç que fa l'autor per trobar imatges originals: “Recordar-te / és com qui al desert / es posa a la boca / la cantimplora buida”. Com també la facilitat per projectar situacions pròpies sobre d'altres elements, on, per exemple, dos cossos que s'estimen queden fixats en unes bicicletes: “Lluïa al sol el metall un de les bicicletes a terra / l'una damunt de l'altra”.

Així, doncs, en conjunt diríem que es tracta d'un llibre en la línia de *Corint* –premi Jocs Florals de Barcelona 2000–, que justifica plenament el premi: és àgil, agradable i, a més, no es conforma amb el que ja té sinó que, sense obsessionar-s'hi, també recerca noves vies expressives. Malgrat que l'art contemporani mai no progrés, se, segons algú.

70 anys de Costa Brava de Carles Sentís

ENRIC VILA

ASSAIG

Carles Sentís, *Reviure la Costa Brava*. Edicions Baix Empordà. Girona, 2001.

Un dels mèrits més destacables de Carles Sentís és el d'haver sabut viure sempre bé tot i anar a cavall del periodisme. En això ha estat el precursor d'una mena de professional avui ja molt estès. Segur que Gaziel no s'ho pensava pas quan li va aconsellar que es dedicés a una altra cosa arran d'un reportatge que l'actual president del Centre Internacional de Premsa de Barcelona li va portar de jove. I és que, abans, aquesta professió no era cap ganga. D'aquella època només Augusto Assía, que va arribar a ser el periodista més ben pagat de l'Estat, un dels primers, di-

guem-ne, periodistes estrella d'aquest país, se li pot comparar. Assía, amb qui Sentís va coincidir uns dies al judici de Nuremberg (van ser els dos únics periodistes espanyols acreditats), va deixar d'escriure fa almenys 15 anys i ara viu retirat en un *pazo* emmoquetat d'herba verda i ple de vaques. El vaig anar a veure fa dos anys i encara conduïa, tot i haver nascut, atenció, el 1906!

Ah, la bona vida! Si Assía donava al volant del seu terreny les gràcies a Déu i a una existència *confortable*, es pot afirmar sense por que cap altre plumífer d'abans de la guerra s'ha passejat entre tantes copes de bon xampany com Sentís. Fins i tot diuen que al vell Godó l'exasperava tant trobar-se'l als mateixos cercles socials que ell, que per això no el va fer director de *La Vanguardia*. Si Sentís s'hagués retirat ho hauria fet a la Costa Brava, durant tants anys refugi selecte de

certes elits catalanes que hi anaven a practicar el liberalisme en la intimitat. A Calella, Sentís es va fer una casa quan va tornar d'Algèria després de passar la II Guerra Mundial al costat del general De Gaulle. Però es fa difícil de creure que si l'autor del *Transmiseria* deixa mai d'escriure no sigui a l'estil del General Custer a Little Big Horn.

RECULL DE TEXTOS DE PREMSA

Tota aquesta volta l'he feta per dir que, en definitiva, ningú més podria oferir avui una vida tan dilatada i un currículum tan adient com l'exdirector d'Efe i *Tele/Expres* pel llibre que ens ocupa. *Reviure la Costa Brava* aplega textos publicats per Sentís a l'*Instant*, *La Vanguardia*, *El Correo Catalán*, *Tele/Expres*, l'AVUI i diverses revistes locals, entre el 1935 i el 2001. Gairebé 70 anys de la nostra joia natural més admirada. I, tot i això, el fil con-

ductor del llibre és gruixut com una corda marinera: la preservació del paisatge. Encara que sembli mentida, quan cales com Sa Riera de Begur encara eren “una petxina per obrir”, Sentís ja alertava que la gestió del territori s'havia de portar a terme tenint en compte que “el turisme no pot matar el turisme”, per dir-ho amb les paraules (publicades a l'AVUI aquest mateix any) que tanquen el llibre.

Aquesta preocupació, que pronostica per al 2020 la mort de la Mediterrània, va amanida sempre amb una mica de geografia i d'història, més aviat llunyana, en els articles de joventut i maduresa, i més aviat propera, en els de vellesa. A més del paisatge, però, Sentís es preocupa també per transmetre el batec social de la Costa Brava, perquè quedi clar que, per més que el verd i el blau siguin la seva bandera, l'encant d'aquelles terres no ve

només del paisatge, com diu el periodista en algun moment. El còctel d'intel·lectualitat i rudesia rural que ha esdevingut marca de la casa d'aquelles terres, i que tan bé van encarnar el Josep Pla de la boina i el Dalí de Gala, queda retratat amb total nitidesa a les cròniques de Sentís. Tanta nitidesa, però, no ha fet oblidar a un servidor el que té de miratge aquesta original recepta, que ha estat una màquina de pescar adinerats frisosos de vampiritzar l'excentricitat aliena i la franquesa marinera per pal·liar l'avorriment i el preu de viure lligats de peus i mans. Al capdavant, el llibre no deixa de ser una crònica de la colonització de la Costa Brava a mans d'una certa *jet set* de vegades barcelonina, de vegades estrangera, gràcies a la qual, també cal dir-ho, aquella banda de Catalunya encara no és la Costa Daurada.